

Negyedszázad a természettudományok szolgálatában

A Mórincz Zsigmond Gimnázium hagyományos tavaszi rendezvénye, a reál osztályok találkozója sokakat megmozgatott. Jöttek a huszonöt évvel ezelőtti szervezők, akik elkezdték az előadásorozatot, immár megállapodott üzletemberek, mérnökök, szakemberek. Jöttek a 15. ROT szervezői, zömében ígéretes pályakezdők, akik már jelentős területeket visznek, elsősorban az informatika területén. És jöttek a 20. ROT szervezői: egyetemisták, főiskolások. Ha egy röpké statisztikát készítünk, ez alatt a huszonöt év alatt közel 750 gyerek foglalkozott a szervezéssel tanáraik vezetésével, háromszázan kipróbálhatták magukat előadóként, szélesítve érdeklődési körüket, fejlesztve az előadókészségüket és növelve az önbizalmukat.

Az ez évi program is számos érdekességet kínált. Elsőként a fő szervezőt, **Maknics Gábor**t kérdeztem a rendezvénysorozatról.

Honnan jött a programötlet?

A Mórincz Gimnáziumban 1989-ben újra induló tagozatos rendszer első reál osztályának osztályfőnökeként és kémia-fizika tanáraként jutott eszembe e szakmai program ötlete, mellyel – számos pedagógiai célon túl – a reál osztályok közötti kapcsolatot és a tagozati jelleget is kívántam erősíteni.

Miként alakult a 25 év alatt az összefoglaló tartalma és formája?

A diákelőadások a mai napig a rendezvény középpontjában állnak, de a kezdeti kísérőprogramokat (vidám műsor, vetélkedő, tánc) két nagyon komoly program váltotta fel. 2006-tól neves előadót hívtunk a rendezvényre, hogy előadásukkal, tudományos munkájuk megismerésével közelebb hozzuk, népszerűsítsük diájkaink körében a tudományos munkát, a kutatói pályát. Az idei díszvendégünk dr. Józsa János, az Budapesti Műszaki Egyetem rektora volt. Előadása szép számmal vonzotta a mai egyetemistákat és a szüleiket is, hogy meghallgassák a humoráról is híres szakembert. A folyók és tavak áramlásairól, azok mérhetőségéről és modellezhetőségéről szóló előadásában stílszerűen a szentendrei árvízi védekezés példáját mutatta be és elemezte. Tizenegy éve a ROT-ok programjának része az Oxfordi Ramón y Cajal Ösztöndíj Pályázat eredményhirdetése is, illetve a Bartha Gábor matematikaverseny eredményhirdetése is ekkor kerül sor, ez utóbbinak a díjazását a verseny névadójának egykori mórinczos osztálytársai biztosították.

Miben látja a rendezvény sikerét? Ilyen hosszú ideig milyen eszközökkel sikerült megőrizni a rendezvény frissességét?

A rendezvény sikerét a jól megtalált közös cél biztosítja, tudniillik, hogy a mindenkori tizenegyedik reál osztály leghetesebb diákjai mutatkozhatnak be egy-egy biológia-, fizika-, informatika-, kémia- és matematika témájú előadással és kíséreltet. Évről évre a programok változatosságával és az adott kornak megfelelő kivitelezéssel, multimediális eszközökkel sikerült a rendezvény iránti érdeklődést fenntartani.

Hogyan teremti meg a rendezvény anyagi alapjait?

Az iskolák jelenlegi helyzetében nincs költségvetési keret ilyen rendezvényekre, így a szülői munkaközösségekhez szoktunk fordulni támogatásért. A jubileumi évek rendezvényeihez, mint amilyen az idei is volt, pályázati támogatást is szoktunk keresni. Az idei nagyszabású programunk megvalósításához – második alkalommal – elnyertük a BME Pro Progressio Alapítványának a „Középiskolák természettudományi rendezvényeinek szervezésére” kiírt támogatását. A Ramón y Cajal pályázatot egy évtizede Somogyi Péter Agy-díjas tudós hirdette meg, és állja a költségeit is. Minden évben szakít rá időt, hogy Oxfordból hazajöjjön, és személyesen értékelje a pályázatokat. Az idei pályázat témája: Biológiai ritmusok az élővilágban. Az írásbeli első fordulójában egy ritmikusan ismétlődő biológiai jelenség sejt- és molekuláris szintű mechanizmusainak a vizsgálatát kellett elvégezniük. A második fordulóban pedig már egy speciális területről, az agyműködésről, az agyat érintő betegségekről nyilatkoztak a pályázók.

Somogyi Pétert is megkérdeztük látottakról.

A sokadik ROT-on vesz részt. Hogyan értékeli a látottakat? Milyennek látja a magyar iskolák természettudományos oktatását?

Minden ROT-on való részvétel nagy élmény volt számomra. Az idei ROT fenomenális volt. A nagyelőadás tartalma, a diákok lelkes részvétele, a változatos program méltó koronája az eltelt huszonöt évnek. Ezt senki sem fogja elfelejteni. Csodálattal tekintek Maknics Gáborra és nejére, Erzsikére, hogy vezetésükkel a rendezvénysorozat ilyen magas színvonalon, ilyen hosszú időn keresztül megvalósult. Megtiszteltetés volt velük együtt dolgozni, és meggyőződésem, hogy a diákok rengeteget fejlődtek a felkészülés során, de akár azzal is, hogy megtekintették a társaik előadásait. Ha valakiben van spiritus, akkor a természettudományok terén a Mórinczban igazán megmutathatja, mire képes. Ez nekem is megadott, kítűnő fizikatanárral, Vig Istvánnal most is találkoztam, rendkívüli kémiantanár, Gáspárné Wölfler Mária volt, Kun Péter matematikatanárom és osztályfőnököm nagyszerű útravalót adott. A biológiatanárom, Benedeczky Istvánné, azt tudom, hogy a egyetemen a férje, Benedeczky István meghatározó szerepet játszottak a pályámon. Egészében nincs rálátásom a magyar középiskolai oktatásra, azt tudom, hogy a tanárok megbecsülése még mindig várat magára, és hogy sok tankönyv hibás, elavult nézeteket terjeszt, amit talán az internet használata kompenzálhat. Én a kiváló tanárok megbecsülésében, anyagi és erkölcsi elismerésében látom a fejlődés kulcsát, amit el is mondtam az ELTE díszdoktorrá avatásomkor a köszönőbeszédemben, a felelős miniszter jelenlétében.

Tíz éve segíti a szentendrei, majd a csíkszeredai és a dunaszerdahelyi diákokat. Mi az indíttatása ennek a pártatlan kezdeményezésnek?

Egyszerűen elérkeztem a pályám és életem olyan periódusába, amikor a tudományos eredmények a legtöbb embert arra készítik, hogy visszatéjtsen, hogyan is jutott ide. Nekem nagy szerencsém volt, bár igen szerény körülmények közül indultam Szentendréről, első általános óta kiváló tanáraink voltak, és iskolán kívül is találkoztam olyan példaképekkel, akik formálták az érdeklődésemet és a pályámat. A tudományban rendkívül fontos a példakép, a mentor, csakúgy mint a művészetben vagy a legtöbb mesterségben. Elhatároztam, hogy megpróbálok először Szentendrén, majd egy másik szálon folyó közép-európai tevékenységemmel összekötve, szerény kereteim között lehetőséget adni a diákoknak. Akiben van tehetség, annak sokszor egy kis lehetőség is elég a kibontakozáshoz.

Kik lettek az idén a Ramón y Cajal (spanyol orvos, agykutató 1852-1934) pályázat díjazottjai?

Az idei ösztöndíj pályázat színvonala is kiemelkedő volt, olyannyira, hogy a bírálóbizottság négy tagja, Sass Miklós, az ELTE professzora, dr. Hájos Norbert és dr. Acsády László, mindketten az MTA Kísérleti Orvostudományi Intézetéből és én, nem tudunk megegyezni a második díjban. Az első díjat, az egy hónapos oxfordi tanulmányutat Szabó Annamária (Magyar Tanítási Nyelvű Magángimnázium, Dunaszerdahely) magasan nyerte, de a többiek a negyedik helyig, más-más szempontból egyaránt kiválóak voltak. Így mind a hárman megosztott második díjat nyertek, azaz más-más témavezető mellett töltenek egy hónapot az MTA Kísérleti Orvostudományi Kutatóintézetében.

Végezetül az egyik diákelőadót, Csorba Gábor-t mutatjuk be.

Miről tartott kiselőadást?

A kiselőadásom alapját olyan kísérletek alkották, amelyeknek leginkább a közönség megnyerése, új dolgok mutatása volt a célja. A bemutatásban szerepeltek színes, hangos és tüzes reakciók, kis humorral fűszerezve, emellett szerepet kapott a meglepetés varázsa. Összesen hét különböző kísérletet mutattunk be Szenei Judittal. A téma kiválasztása nem volt nehéz, igyekeztünk olyan kísérleteket összeválogatni, amit valószínűleg nem ismer a közönség, és a ROT-ok történetében a legsikeresebbek voltak. Felkészülésünkben Maknics tanár úr nagy segítségünkre volt, a kísérleteket megismertük, a reakciókat megértettük, a szöveg pedig az igen logikus felépítésének köszönhetően könnyen memorizálható volt.

Mennyire figyeltek társai?

Úgy érzem, a kísérletek lekötötték diáktársaim (akik főleg a többi reálosztályból

kerültek ki), a tanárok és vendégeink figyelmét, utólag sokaktól hallottam jó visszajelzést. Izgalmas kihívásnak éreztem a szereplést az előadás előtt, így utólag viszont abszolút elégedettséggel gondolok vissza, és a többiek elismerő szavai alapján mindenképp sikeresnek érzem a bemutatót. Többi társam is kitett magáért, megérdemlik az elismerést!

Miért jó matekot, fizikát, kémiát tanulni?

Ezek a reál tantárgyak leginkább gondolkodni tanítják meg az embert, észrevenni az összefüggéseket, problémákat megoldani. Ha megtaláljuk az adott tantárgyban azt az akár egészen apró részletet, ami felkelti az érdeklődésünket, akkor már megérte időt fordítani rá. Másrészt olyan alapot adnak, amiről nem tudhatjuk, hogy mikor lesz rá szükség. Erre jó példa a következő feladat: „Egy anyuka 21 évvel idősebb gyermekénél. 6 év múlva az anyuka pontosan ötször idősebb lesz a gyerekénél. Kérdés: Hol van most az apuka?” Ezen, elsőre lehetetlennek tűnő feladvány megoldásához mindössze alapszintű matematikai és biológiai ismeretekre van szükség. Ez is jó példa arra, hogy sosem tudhatjuk, mikor lesz szükségünk a sokak által nem kedvelt tantárgyakra. Mindenkinek azt kívánom, hogy találja meg ezekben a számára élményt nyújtó témákat. Én már választottam: a BME vegyészmérnöki szakára szeretnék felvételt nyerni, mivel onnan még számtalan irányba lehet szakosodni, egészen az analitikustól a bűnügyi szakértőig. Akármi is leszek, tudom, hogy erre a kiselőadásra emlékezni fogok. És hiszem, hogy hasznos volt a rendezvény mindenki számára, megtiszteltetés, hogy a jubileumi ROT-on szerepelhettem.

■ ÓZI

SzeSZA

Szeniorok Szentendrei Akadémiája

FOLYTATÓDNAK A SENIOR-KÉPZÉSEK VÁROSUNKBAN!

Immár nyolcadik félévének végén jár a Szentendrei Önkormányzat hivatalos szenior-képzése, amelyet a ZSKF tanárainak segítségével működtet.

Az Aranykor Központ tavasszal is különleges tanulási programokkal várja az érdeklődőket.

Ezek közül kiemelendő, hogy május 17-én, kedden, 11 órakor indul egy kezdő angol tanfolyam, amelyet Esposito Nikolettta vezet majd.

A tanfolyamra jelentkezni lehet a 06 30 692 47 46-os telefonszámon, a tanfolyam díja: 10.000 forint/fő, ami az ÁFÁ-t is tartalmazza. A tandíjban 7 alkalom, 21 tanóra van benne. A helyszín az Aranykor Központ tanterme (Dunakorzó 18. I. emelet).

A kurzusra bárki jelentkezhet, aki elmúlt 50 esztendő!

Ezzel együtt folytatódnak az ingyenes előadások is a SZESZA sorozatában.

Április 20-án, szerdán 15 órától Dr. Udvarölygyi Zsolt vallástörténész fejezi be Iszlám-előadásorozatát a Városháza dísztermében, majd május 11-én, szerdán, 15 órától Dr. Jászberényi József beszél Latin-Amerika világpolitikai szerepéről és lehetőségeiről, szintén a Városháza dísztermében.

Májusban workshop-előadások is lesznek az Aranykor Központ szervezésében:

1. május 6-án, pénteken, 15 órától Moór Ágnes, a Zsigmond Király Főiskola idősképzési szakirányos hallgatója tart előadást, **Kapcsolattartási formák, közösségépítés az internet világában** címmel. Az előadás belépődíja: 500 forint. Az előadás helyszíne az Aranykor Központ (Dunakorzó 18.) emeleti tanterme.

2. május 17-én kedden, 15 órától Dr. Jászberényi József tart előadást, **Időskori pszichológiai és pszichiátriai problémák** címmel. Az előadás belépődíja: 500 forint. Az előadás helyszíne az Aranykor Központ (Dunakorzó 18.) emeleti tanterme.

Tanulni sohasem késő!

■ ARANYKOR KÖZPONT
SZENTENDRE